

Vandaag

Biënnale-voorproefje

Op festival Into The Great Wide Open wordt met meerdere projecten van collectief CATPC en Renzo Martens vooruitgeblikt op de Biënnale van Venetië, waar zij in 2024 Nederland vertegenwoordigen. In

het bos is zowel een sculptuur te zien dat tot slaaf gemaakte plantagearbeiders symboliseert, als een hologram dat onderdeel is van een groter project over postkoloniale machtsverhoudingen.

Vanaf linksboven, met de klok mee: een bouwwerk van Heleen Blanken, een akoestische klankkast van Pelle Schilling, *Lichtverschuifing* van Jop Vissers Vorstenbosch en *Dennenlust* van Frank Bloem op Into The Great Wide Open. Foto's Sander Heezen

BEELDENDE KUNST Met je hoofd in een klankkast of de geur van tentzeil opsnuiven: kunst op Into The Great Wide Open

Een van de geheide publiekslievelingen wordt ongetwijfeld *Lichtverschuifing* van Jop Vissers Vorstenbosch.

De wereld teruggebracht tot land, lucht, zand en zee: zeker voor wie de horizon maar weinig ziet, kan een Waddeneiland aanvoelen alsof een stolp om je heen wordt opgetild. De hersenen luchten lekker door, de onzin waait weg. Geen gek idee dus dat de beeldende kunst die dit jaar op Into The Great Wide Open te zien is het thema 'geestverruiming' kreeg. Beeldende kunst? Jazeker: al sinds de start van het muziekfestival in 2009 zijn er ook kunstwerken te ontdekken, grotendeels speciaal gemaakt voor het festival.

In een aardedonker bos klinkt het alsof een kolonie spechten een beetje aan het doordraaien is. Maar ook weer niet helemaal, want het is ritmisch en muzikaal, er is *method in the madness*. Tegelijkertijd met elke 'tok' lichten er lampjes op in de bomen, het gaat zo snel dat je nauwelijks kunt zien waar het licht vandaan komt.

Kunstenaar Jurjen Alkema schijnt met een zaklamp bij om te laten zien wat de bron van het licht en geluid is: 48 vogelhuisachtige houten hokjes, waarin tikkertjes tegen de zijkanten tokken, verspreid over de bomen. Alkema omschrijft het geluid dat ze ma-

ken zelf als 'kikkerig' en 'ooievaarachtig'. 'Het worden toch als vanzelf een soort beestjes.'

Samen met Andrea Dröes ontwikkelde hij dit overrompelende licht- en geluidskunstwerk. Alkema zelf is duidelijk ook onder de indruk van hoe het werk, dat één keer elders te zien is geweest, in het Vlielandse bos uitpakt. 'Het is hier spannender en chaotischer. Het is een gekke wereld geworden, omdat je er nu anders dan voorheen zelf middenin staat. Alsof ze je echt iets willen vertellen.'

Verderop zijn meer kunstwerken te vinden die niet alleen voor de ogen bedoeld zijn, maar ook (of zelfs vooral) voor andere zintuigen. Het Brackish Collective onderzocht manieren waarop festivalgangers Vlieland kunnen proeven en voelen, en laat ze met schuimend sap en balsem voor de handen kennismaken met lokale planten als zeekraal, duindoorn en kamperfoelie.

Geurkustenaar en parfumeur Frank Bloem ontwikkelde voor het festival het nieuwe parfum *Dennenlust*, gebaseerd op zijn eigen jeugdherinneringen aan lome, broeierige kampeervakanties op Vlieland. De geur is te koop tijdens het festival en de dertien ingrediënten – waaronder 'paardenpoep', 'tentzeil' en 'raketijze'

– zijn te ruiken bij met oranje stippen gemarkeerde bomen. 'Ik denk dat de geuren ook bij bezoekers op een proustiaanse manier een soort herinneringen aan hun jeugd zullen oproepen.'

Bij sommige kunstwerken treedt een wel heel bijzondere samenwerking op met de prachtige omgeving. Een van de jongste kunstenaars, Pelle

'Echt heel leuk, dat het bos nu mijn tentoonstellingsruimte heeft kunnen worden'

Schilling (27), bouwde drie mensgrote akoestische klankkasten van hout, waar bezoekers op gaan liggen om er vervolgens hun hoofd in te schuiven. Via een rond gat kijken ze naar de hemel: *into the great wide open*. De klankkasten zijn via meterslange pianosnaren verbonden met de bomen eromheen. Door de spanning van de wind op de bomen hoor je vreemde, me-

chanisch aandoende klanken, met wilde uitbarstingen van trillende snaren erdoorheen. 'Hoe meer wind er is, hoe dynamischer en chaotischer de compositie wordt.'

Schilling kijkt opgetogen naar de enthousiaste reacties van de eerste bezoekers en festivalvrijwilligers. Hij noemt het kunstwerk een samenwerking tussen hemzelf en de bomen. 'De wind is uiteindelijk de componist. Ik heb alleen het instrument gemaakt.'

Ook bij het kunstwerk van Heleen Blanken gaan natuur, techniek en omgeving wonderschoon samen. Ze ontwierp een hoekig, kapelachtig gebouwtje en gebruikte prismatisch glas, dat licht breekt in een hoek van 90 graden. 'Dat glas is nu niet meer te krijgen, ik heb alles inmiddels opgekocht.' Het effect is hallucinant: wie binnentreedt, krijgt het gevoel alsof hij de buitenwereld met behulp van simulatiesoftware bekijkt. In zekere zin zijn de bomen die je ziet ook niet helemaal echt, want waar in werkelijkheid een grote boom staat, is door het glas alleen een lege plek te zien.

In het bouwwerk hangt ook een heen en weer golvende glasplaat. Zodra de zon zich buiten vertoont, ontstaan er via het glas van het dak en de plaat als door een wonder vloeiend

bewegende regenboogvlekken. Een betoverende ervaring.

Een van de geheide publiekslievelingen wordt ongetwijfeld *Lichtverschuifing* van Jop Vissers Vorstenbosch. Hij strooide een zwerm van heerlijk zacht van kleur veranderende tl-lichtbakken door een groot stuk gloeiend bos, waar je omheen en onderdoor kunt lopen. Van dichtbij blijken de lampen ook beschilderd en gegraveerd; elke kleur licht brengt weer andere kleurlagen en patronen naar boven.

Vissers Vorstenbosch is van huis uit schilder, maar verbreedde gaandeweg de media waarmee hij werkt. 'Echt heel leuk, dat het bos nu mijn tentoonstellingsruimte heeft kunnen worden.' Al tijdens het proefdraaien zijn er overal plukjes mensen rond het kunstwerk gaan zitten en liggen, erheen gelokt als kinderen naar een snoepwinkel.

Het thema van de kunst dit jaar op Into The Great Wide Open, 'geestverruiming', valt natuurlijk op meerdere manieren op te vatten, maar het moet gezegd: zelfs nuchter en smal van geest kun je hier al uitstekend op trippen.

Janna Reinsma

Into The Great Wide Open, t/m 3/9.